

**Державний заклад «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»**

Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра теорії та методики практичної психології

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ (МАГІСТЕРСЬКИХ)
НАУКОВИХ РОБІТ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 053 ПСИХОЛОГІЯ**

2019

Друкується за рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол №7 від 27 лютого 2020 р.)

Рецензенти:

Поплавська Є. В., кандидат психологічних наук, співзасновник ГО «Інститут глибинної психології і методів психокорекції»

Кузнецова О. В., кандидат психологічних наук, завідувач кафедри педагогіки та технологій неперервної освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Методичні вказівки до написання та оформлення кваліфікаційних наукових робіт за спеціальністю 053 Психологія / Укл. І. М. Пивоварчик, Л. М. Цибух, Г. О. Кондрицька. Одеса. Університет Ушинського. 35 с.

Методичні вказівки складено відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 09.07.2018 року № 1/9-434 «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення» і містять основні вимоги до підготовки та захисту кваліфікаційних (магістерських) наукових робіт. Висвітлено питання методології наукового дослідження основних структурних елементів роботи, надано зразки оформлення таблиць, списку використаних джерел і додатків.

У вказівках описано всі кроки для самостійного виконання науково-дослідної роботи, наведено вимоги до захисту науково-дослідної роботи.

Призначені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти другого року навчання, які навчаються за спеціальністю 053 Психологія.

Вступ

Магістерські роботи є основними кваліфікаційними науковими роботами, що виконуються студентами індивідуально під час навчання в університеті. Вони містять науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, наукові положення, які виносяться автором для публічного захисту.

Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти повинні володіти певними знаннями, уміннями та навичками з дисциплін психологічного напрямку, а також проводити власні теоретичні, емпіричні та теоретико-емпіричні дослідження і викладати одержані результати у вигляді наукових робіт. Написання кваліфікаційних наукових робіт є необхідною і обов'язковою умовою підготовки здобувачів вищої освіти. Такі кваліфікаційні роботи відображають уміння застосовувати набуті у процесі навчання теоретичні знання і практичні навички для самостійного розв'язання актуальних проблем психологічного напрямку; проведення критичного аналізу існуючих теорій та поглядів.

У ході підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія реалізуються такі завдання:

- прищеплення інтересу до науково-дослідницької роботи;
- формування вміння аналізувати структуру психологічного дослідження;
- формування вміння добирати доцільні методи дослідження, визначати особливості їх проведення;
- вироблення певних навичок організації дослідницької праці;
- розвиток умінь оформляти свої наукові дослідження.

У ході виконання кваліфікаційних наукових робіт здобувачі вищої освіти мають знати про:

- специфіку навчально-дослідницької роботи
- умови вибору методів дослідження
- вимоги до оформлення теоретичної системи
- вимоги до оформлення експериментальної частини

- вимоги до оформлення бібліографії.

Уміти:

- вибирати науковий напрям, формулювати назву роботи
- визначати завдання, предмет та об'єкт, гіпотезу дослідження
- планувати етапи дослідження
- оформляти результати експериментальних досліджень
- інтерпретувати експериментальні дані
- оформляти статті та тези

Оформлення кваліфікаційних наукових робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідно до Державного стандарту України і є важливим етапом узгодження формальної сторони та змісту наукового дослідження. Наукову інформацію в кваліфікаційних наукових роботах потрібно викладати в найповнішому вигляді, обов'язково розкриваючи хід та результати дослідження з детальним описом методики дослідження. Повнота наукової інформації повинна відображатись у деталізованому фактичному матеріалі з обґрунтуваннями, гіпотезами, теоретичними узагальненнями.

У методичних вказівках викладено та пояснено основні вимоги та правила, подано приклади до оформлення кваліфікаційних наукових робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти.

1. Загальна методика підготовки кваліфікаційної наукової роботи

1.1. Вибір теми та складання плану роботи

Вибір, формулювання та обґрунтування теми дослідження є найвідповідальнішим етапом у процесі підготовки та написання кваліфікаційної роботи, який визначає результат дослідження.

Під час обрання теми *основними критеріями* є наукова та соціальна актуальність, перспективність, наявність теоретичної бази, можливість виконання емпіричного дослідження та отримання соціального ефекту від впровадження результатів дослідження.

Формулювання теми дає певне уявлення про актуальність дослідження. При цьому слід врахувати, що критеріями останньої є визнання актуальними не тільки напряму, а й власне теми, відповідність нагальній потребі практики та наявність соціального замовлення.

Вибір і формулювання актуальної теми полегшується попередньою роботою з аналітичними статтями у періодичних виданнях, авторефератами дисертацій, участю у наукових конференціях тощо.

Якщо виникають труднощі з вибором теми, то можна ознайомитись з тематикою робіт, запропонованих науковими керівниками кожної кафедри. Інший варіант – у мережі Інтернет чи в бібліотеці можна ознайомитися зі статтями популярних наукових періодичних видань, таких як «Наука і освіта», «Психологія і суспільство», «Теорія і практика сучасної психології» тощо та обрати за приклад дослідження, яке привернуло вашу увагу.

Назва теми роботи не може перевищувати одинадцять слів (без врахування часток чи прийменників). Формулюючи тему, слід уникати таких варіантів назв, як «Аспекти ...», «Проблеми ...», «Аналіз ...», «...з метою...», «Дослідження ...», назв закладів, регіонів, які розміщуються безпосередньо за

назвою теми як підзаголовок у дужках «(на прикладіназва закладу(регіону))».

Починаючи роботу, здобувачу важливо мати *попередній план роботи*, який буде багато разів коригуватися. Робочий план роботи допомагає скласти науковий керівник. Попередній робочий план тільки в основних рисах дає характеристику предмета дослідження, надалі такий план може і повинен уточнюватися, проте основне завдання, яке стоїть перед роботою загалом, повинно змінюватися якомога менше.

Пам'ятайте, що до консультації з науковим керівником слід готуватися – консультацію можна отримати з приводу конкретного запитання. Якщо студент нічого не зробив, не прочитав жодної наукової праці з обраної проблеми, у нього немає ніякого тексту, то він нічого й не отримає від консультації з науковим керівником.

Науковий керівник може надавати рекомендації щодо добору літератури, методів і методик емпіричного дослідження, довідкових, статистичних матеріалів; проводить передбачені розкладом консультації; оцінює зміст виконаної роботи як частинами, так і в цілому; дає згоду на подання роботи на захист.

1.2. Вивчення літературних джерел

Ознайомлення з літературними джерелами починається відразу після визначення теми роботи (або ще на етапі формулювання теми!) та здійснюється відповідно до робочого плану, що дає змогу більш цілеспрямовано шукати інформацію за обраною темою та доцільно відбирати матеріал.

Можливі два шляхи отримання бібліографічної довідки: замовлення в спеціалізованих інформаційних відділах бібліотек або самостійний пошук.

Усі великі бібліотеки здійснюють підбір літератури за вказаною темою або ж наданими ключовими словами. Треба звернутися до бібліографічного відділу, наприклад, Одеської національної наукової бібліотеки, та відібрати із запропонованого переліку ті джерела, що вбачаються більш доцільними.

Підбирати літературу можна в мережі Інтернет. Зазвичай, ці послуги надають електронні бібліотеки або ж спеціальні компанії і послуга є платною.

Основними літературними джерелами під час написання кваліфікаційної роботи є навчальні посібники, підручники, монографії, наукові статті тощо. Починати пошук варто з нової літератури, важливо спочатку ознайомитися з монографіями, дисертаціями статтями, які стосуються проблеми роботи, і необхідно звертати увагу на список використаних у них джерел.

Перед читанням книги або статті перше, що потрібно зробити студенту, – це записати бібліографічні реквізити видання (автор, назва, видавництво, рік, видання, кількість сторінок). Причому, робити це потрібно скрупульозно, дотримуючись рекомендованих вимог щодо оформлення джерел у списку літератури.

Під час написання курсових робіт важливо орієнтуватися на наукові статі, монографії, автореферати дисертацій. При формуванні списку літератури слід стежити, щоб більшість джерел були видані в останнє десятиріччя.

Навчальні посібники та підручники рекомендовано використовувати видані під грифом Міністерства освіти та науки у їх найновішій редакції. Навчальні посібники та підручники є джерелом інформації, що організовує всю подальшу роботу над кваліфікаційною роботою.

Серед джерел інформації особливе місце належить науковим статтям, адже теоретичні статті, які містяться в журналах, більше, ніж інші джерела, насичені цікавим емпіричним фактажем, роздумами, порівняннями, словесними доведеннями. Достовірність їх змісту залежить від достовірності вихідної інформації, використаної авторами. Статистичні дані, наведені в статтях, можуть бути підставою для власної аналітичної роботи студента.

Нам вбачається більш доцільним починати ознайомлення з проблемою або з підручників, або зі статей, в них міститься зазвичай стислий або місткий теоретичний аналіз проблеми.

Монографія (наукове видання, що містить повне та всебічне дослідження якоїсь проблеми або теми), науковий збірник матеріалів авторитетної наукової

конференції, науковий збірник дослідницьких матеріалів установ, навчальних закладів або наукових товариств із найважливіших наукових проблем – усі ці видання мають принципове наукове значення та практичну цінність.

Багато літератури, як книг, так і статей, є на психологічних сайтах.

Вивчаючи літературу, не варто намагатися тільки запозичити матеріал, важливо обдумувати знайдену інформацію. Цей процес має тривати протягом усієї роботи над темою. Зазвичай, використовується не вся інформація, що міститься у певному джерелі, а тільки та, яка безпосередньо стосується теми роботи і тому найбільш цінна і корисна.

Особливою формою практичної роботи з літературними джерелами є використання цитат. Органічно вплетені в текст роботи, вони становлять невід'ємну частину дослідження. Цитати використовуються для того, щоб точно передати думку автора першоджерела, і слугують важливою опорою студенту в процесі аналізу та синтезу. Відштовхуючись від змісту також можна створити систему переконливих доказів, потрібних для об'єктивної характеристики явища, яке вивчається. У всіх випадках кількість використаних цитат повинна бути оптимальною, тобто визначатися потребами розроблення теми роботи. Можливі два способи цитування: а) пряме, коли в лапках дослівно повторюється текст із відповідного джерела (у посиланні на джерело через кому вимагається точно вказати сторінку, на якій починається дана цитата), б) непряме, коли одна або декілька думок, можливо з різних місць цитованого джерела, висловлюються автором своїми словами, але більш-менш близько до оригінального тексту.

Під час читання слід виписувати найбільш чіткі цитати відносно вашої проблеми та обов'язково фіксувати номери сторінок, щоб потім можна було зробити посилання.

Найчастіше цитати та інші запозичені матеріали застосовують у процесі написання першого теоретичного розділу роботи – одного з важливих етапів підготовки роботи.

2. Вимоги до оформлення роботи

2.1. Нормативні вимоги до оформлення кваліфікаційних наукових робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти

Вид кваліфікаційної наукової роботи	Обсяг роботи	Вибірка досліджуваних, кількість осіб	Кількість методик дослідження	Кількість джерел в списку літератури (не менше ніж)
Магістерська робота	75-90	Для виявлення кореляційних зв'язків – група не менше 50 осіб, для встановлення відмінностей – не менше двох груп по 30 осіб (тобто не менше 60)*	4 і більше	75 і більше

* *Примітка* – при встановленні відмінностей між групами кількість досліджуваних у кожній групі має бути не менше 30 осіб лише у випадку використання t-критерію Стьюдента. Якщо при встановленні відмінностей використовуються інші критерії (ф*-критерій кутового перетворення Фішера, U-критерій Манна-Уїтні тощо), групи можуть бути і меншими, але загальна кількість осіб вибірки все одно має бути достатньою.

Пам'ятайте, що до загального обсягу роботи, що зазначений у вимогах, не враховуються частини роботи: Зміст, Вступ, Висновки, Список використаних джерел та Додатки.

Основними структурними елементами наукової роботи здобувача є:

- титульна сторінка (див. дод. А);
- зміст (у загальній нумерації – це 2 сторінка тексту);
- вступ (займає приблизно 3 – 5 сторінок);
- розділ теоретичного аналізу;
- розділи емпіричного дослідження;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

При написанні кваліфікаційних наукових робіт слід звертати увагу на співвідношення обсягу теоретичної та емпіричної частин роботи. Теоретична частина (перший розділ) в ідеалі має займати лише 1/3 від загального обсягу роботи. Допускається також співвідношення в межах 50/50. Але треба слідкувати, щоб не було значного перевищення за обсягом теоретичної частини, що вважається значним недоліком при оцінюванні комісією на захисті.

2.2. Загальні вимоги до оформлення кваліфікаційних наукових робіт здобувачів

1. Кваліфікаційні наукові роботи другого (магістерського) рівня вищої освіти друкуються односторонньо на папері формату А4 (297х210 мм). Параметри сторінки: верхнє і нижнє поля – 2 см; ліве поле – 3 см; праве поле – 1,5 см. Шрифт - *Times New Roman*, кегль – 14, інтервал – 1,5. У тексті виділяють абзаци – відступи вправо (1 см) на початковому рядку кожної частини тексту. Абзаци роблять для увиразнення думки і надання їй довершеного характеру.

Щільність тексту роботи повинна бути однаковою. Вписувати в текст роботи окремі іншомовні слова, формули, умовні позначки можна чорнилом тільки чорного кольору.

Друкарські помилки можна виправляти підчищенням або зафарбуванням коректора, наносячи на місця правки правильний текст чи фрагмент рисунка. Допускається не більше двох виправлень на одній сторінці.

2. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Нумерація сторінок – у правому верхньому кутку аркуша.

На першій сторінці (титульному аркуші) номер не ставиться. Нумерація починається з другої сторінки (зміст). Додатки наприкінці роботи не нумеруються.

3. Усі кваліфікаційні наукові роботи другого (магістерського) рівня вищої освіти пишуться **державною – українською – мовою**, крім списку літератури, в якому джерела подаються мовою видання.

Текст роботи необхідно уважно вчитати на помилки перекладу. Під час захисту члени методичної комісії переглядають роботи, русизми є дуже помітними в тексті. Особливу увагу слід звертати на переклад ініціалів авторів (тому при читанні джерел варто звертати увагу на ім'я та по-батькові автора).

Треба слідкувати, щоб при перенесенні з рядка в рядок не розривалися прізвище та ініціали автора.

4. Текст кваліфікаційних наукових робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти, як і будь-яких інших наукових робіт, треба писати **безособовій манері**. Не можна при написанні використовувати займенник «я», його треба замінювати на «ми», – тому як це сумісна ваша робота з науковим керівником. Більш доцільним є використання безособових фраз, *наприклад, «було встановлено», «як вже було зауважено вище», «звернемо увагу на те, що ...», «окремо потрібно наголосити на тому, що ...», «наступним кроком буде розгляд / обговорення такого аспекту проблеми» і т. ін.*

5. Основний текст кваліфікаційної роботи поділяється на структурні одиниці: найбільш великі – **РОЗДІЛИ** (назва пишеться великими жирними літерами, обов'язково пишеться слово «розділ»), розділ складається з **підрозділів** (назва пишеться жирними літерами, слово «підрозділ» писати не обов'язково), підрозділи можуть містити **пункти** (назва пишеться жирними літерами курсивом, слово «пункт» не пишеться).

Між підрозділами та пунктами у тексті допускається інтервал до 3-4 порожніх рядка. Якщо перед наступним структурним блоком сторінка списана на дві третини, то дозволяється починати новий структурний блок з нової сторінки.

6. Структурні складові роботи (**ЗМІСТ, РОЗДІЛИ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ**) пишуться у тексті великими літерами, вирівнювання по центру та завжди починаються з нової

сторінки. Назви підрозділів пишуться прописними буквами, вирівнювання по ширині, крапка наприкінці не ставиться. Назви пунктів також пишуться прописними буквами, вирівнювання по ширині, але наприкінці ставиться крапка. Підрозділи нумеруються в межах розділів (наприклад, 1.1., 1.2., 1.3. і т. д.), пункти, відповідно, в межах підрозділів (наприклад, 1.1.1., 1.1.2., 1.2.1., 1.2.2. і т. д.)

7. Обов'язково у кваліфікаційних наукових робіт треба робити **посилання** на першоджерела. Зазвичай багато посилань концентрується в теоретичній частині роботи, але доцільно робити посилання й у процесі інтерпретації результатів емпіричного дослідження на схожі результати досліджень інших вчених.

По можливості зміст теоретичного розділу має бути аналізом, а не цитатником, і, тим більше, не плагіатом.

Плагіат – це несамотійне виконання наукової роботи, тобто використання чужого тексту без посилання на першоджерела або при наявності посилань, але коли об'єм та характер посилань викликають сумнів у самотійності виконання кваліфікаційної наукової роботи або будь-якого з її розділів. Різновидами плагіату визнаються: дослівний виклад основного тексту та парафраза – викладення чужого тексту із заміною слів та виразів без зміни змісту тексту.

Здобувач другого магістерського рівня вищої освіти допускається до захисту кваліфікаційної наукової роботи при наявності в ній 75% оригінального тексту. Методична комісія має право допустити до захисту роботу з меншим відсотком оригінальності, якщо аналіз перевірки на плагіат підтверджує самотійність виконання кваліфікаційної наукової роботи. При наявності від 31 до 50% плагіату робота повертається на доопрацювання.

Цитувати можна і треба, але лише там, де цитата підсумовує або ілюструє ваші міркування з поставленої проблеми. Оскільки теоретична частина являє собою саме аналіз ідей та концепцій авторів, на них обов'язково треба посылатись, тому, зазвичай, на кожній сторінці зустрічається не менше одного посилання.

Якщо посилання на одного автора, то пишеться відповідний номер зі списку літератури в квадратних дужках (наприклад, [22]).

Якщо посилання на декілька авторів, то пишуться відповідні номери зі списку літератури через крапку з комою (наприклад, [10; 15; 22]). Якщо при посиланні на декілька авторів їх прізвища в списку літератури йдуть один за одним, то номери посилань пишуться через дефіс (наприклад, [10-12; 22]).

Якщо в тексті роботи наводиться оригінальний текст автора – цитата оформлюється в лапках й в посиланні вказуються сторінки. У такому випадку наприкінці цитати в квадратних дужках спочатку ставиться номер джерела зі списку літератури, потім, через кому, номер сторінки (наприклад [12, 145]).

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він наданий у першоджерелах, із збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні позначається трьома крапками. Вони ставляться в будь-якому місці цитати (на початку, всередині, в кінці);

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні слід бути абсолютно точним у викладенні думок автора і також давати відповідні посилання на джерело.

8. Особливу увагу слід звернути на **оформлення таблиць та рисунків**, яке детально буде описано далі.

2.3. Оформлення основних структурних елементів роботи

2.3.1. Вимоги до змісту кваліфікаційних наукових робіт

Вступ розкриває сутність і стан вивчення основної проблеми роботи, підстави та вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності вивчення

питання. Головна мета вступу – розкриття актуальності проблеми і позначення кола завдань, що виконуються.

Основні елементи вступу: обґрунтування актуальності теми, визначення мети, об'єкту, предмету, завдань дослідження, теоретико-методологічної основи дослідження, методів дослідження та структури роботи.

Всі назви елементів вступу виділяються жирним курсивом та пишуться з нового рядка.

Компоненти наукового апарату дослідження подають у вступі в такій послідовності:

1. **Обґрунтування актуальності теми.** Аналізується стан розробки проблеми, ступінь її новизни, надається короткий огляд історії досліджень; виділяється та частина проблеми, яка не отримала потрібного висвітлення в науці, але має значення для аналізу проблеми в цілому; підкреслюється зв'язок із важливими аспектами соціальних практик. Тобто в даній частині вступу слід обґрунтувати, чому, на думку студента, ця тема важлива для розгляду та подальшого дослідження. Обґрунтування актуальності за обсягом зазвичай становить 0,5-1 сторінки та не повинно перевищувати $\frac{1}{4}$ частину вступу. Закінчити обґрунтування актуальності можна, наприклад, такими фразами: *«Саме тому обрана проблематика дослідження є вельми актуальною на даний момент»* або *«Власне це й обрано основною проблемою даного дослідження, що визначає його актуальність як у загально психологічному, так і в прикладному аспектах»*.

2. **Мета роботи** – це обґрунтоване уявлення про загальні результати наукового пошуку. У ній формулюється загальний задум дослідження. Мета повинна бути визначена чітко та лаконічно. Мета роботи звичайно тісно переплітається з назвою роботи і повинна чітко вказувати, які питання вирішуються в роботі.

У формулюванні мети мають бути слова *«вивчити...», «дослідити...», «проаналізувати...», «визначити...»* тощо.

3. **Об'єкт та предмет дослідження.** Виділення об'єкта та предмета дослідження є необхідною умовою наукового дослідження, оскільки окреслює коло аналізу, дисциплінує думку, допомагає у визначенні завдань та методів дослідження.

Об'єктом психологічного дослідження не може бути людина, але об'єктом може бути психіка у цілому або окремі психічні явища (процеси, стани, психологічні властивості). Отже, визначаючи об'єкт, ми відповідаємо на запитання: що ми збираємось вивчати, яку категорію психології?

Предмет дослідження – це певний аспект розгляду, який дає уявлення про те, які сторони, властивості, функції об'єкта вивчаються; це те, що міститься в межах об'єкта. Предмет – більш вузька, чітко окреслена частина об'єкта, яку ви безпосередньо досліджуєте. Зазвичай предмет повторює тему дослідження.

Наприклад, для дослідження за темою «Характер зв'язку психологічного благополуччя підлітків з особливостями родинного виховання» об'єктом дослідження буде психологічне благополуччя, а предметом - особливості зв'язку психологічного благополуччя підлітків із типом родинного виховання.

4. **Завдання дослідження** конкретизують мету дослідження та визначають послідовність її досягнення; покликані дати уявлення про те, що слід зробити для досягнення мети. Зазвичай, перелік завдань починається фразами «Згідно з метою дослідження нами були поставлені наступні **завдання**:...» або «Досягнення мети дослідження передбачало розв'язання таких **завдань**:...». Як правило, формують 5-6 завдань, спрямованих як на теоретичне, так і на емпіричне вивчення проблеми.

5. **Методи дослідження.** Метод – це сукупність прийомів чи операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих виконанню конкретного завдання. Подають перелік застосованих методів та методик дослідження, із обов'язковим зазначенням їх авторів.

6. **Наукова новизна** - коротка анотація нових положень або рішень, запропонованих автором особисто, з обов'язковою вказівкою на відмінність цих положень від вже відомих.

7. **Практичне значення одержаних результатів.**

8. **Апробація результатів дослідження** - наводяться дані про участь автора в конференціях, колоквіумах та про наявність публікацій.

9. **Структура роботи.** Описується власне структура роботи за формою: робота складається з вступу, ... розділів, висновків та списку літератури, який налічує ... джерел; ілюстрована ... рисунками та ... таблицями; вміщує ... додатків.

ОСНОВНА частина роботи, як вже зазначалось вище, складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожен розділ починають із нової сторінки. Наприкінці кожного розділу формулюють висновки із лаконічним викладом наведених у розділі результатів.

Перший розділ роботи присвячується аналізу теоретичних джерел із зазначеної проблеми. У ньому описуються встановлені факти, закономірності, які являють собою теоретичну основу дослідження, що дозволяє визначити ступінь дослідженості проблеми та ті аспекти, які залишилися поза увагою авторів. Теоретичному огляду зазвичай присвячують 1-2 підрозділи, назви яких відображають тему дослідження, *наприклад, «стан теоретичної розробки.... (і далі за темою)» або ж «Теоретичний аналіз проблеми.. (і далі за темою)».*

Кожен підрозділ є завершеною частиною роботи, в якій виділено головну ідею, відображену у сукупності проаналізованих джерел. Ця ідея формулюється як висновок у підрозділі. Треба стежити, щоб текст роботи був логічно пов'язаний між собою. При переході від думки до думки, підрозділу чи розділу слід вставляти речення-зв'язки, які об'єднують ваш текст в єдине ціле.

Під час написання аналізу теоретичних джерел слід уникати таких типових помилок: 1) поєднання готових фрагментів чужих досліджень без власної обробки джерел; 2) перерахування літературних джерел і простий переказ їх змісту; 3)

відсутність посилань; 4) відсутність авторської позиції; 5) стилістичні помилки; 6) відсутність єдиного стилю, синтаксичної та стилістичної грамотності.

Наприкінці теоретичного розділу треба зробити висновки-узагальнення про те, до чого дійшов автор в результаті аналізу: *«Отже, в результаті проведеного теоретичного аналізу встановлено, що....»* або ж *«Підсумовуючи проведений вище теоретичний аналіз, можна сказати, що...»*.

Другий розділ - емпірична частина роботи, найвідповідальніша та найсерйозніша.

Емпірична частина має свої **правила оформлення**. Зазвичай вона складається з двох-трьох підрозділів: перший називають *«Цілі, задачі та організація емпіричного дослідження»*, а другий і третій можуть або з'єднати (і тоді вони матимуть назву *«Результати емпіричного дослідження та їх обговорення»*), або подаватися окремо: у цьому випадку другий підрозділ озаголовлюють *«Результати емпіричного дослідження...»* і додають тему роботи, а третій – *«Аналіз та обговорення результатів емпіричного дослідження»*. Ще раз зауважимо, що обсяг емпіричної частини повинен сягати не менше 50% загального обсягу вашої роботи.

Перший підрозділ повинен відповідати чіткій структурі і послідовно розкривати такі моменти.

1. Стисло повідомляти, чому проводиться саме таке дослідження.
2. Наводимо *мету* та *завдання* емпіричної частини роботи.
3. Дуже детально характеризуємо *вибірку досліджуваних*: чисельність, вік, стать, де навчаються / працюють, і головне – чому саме така вибірка підходить для досягнення цілей та задач вашої роботи.
4. Надаємо стислу характеристику тим *методикам*, що використовуємо у нашому дослідженні. Обов'язково зазначте мету використання кожної методики.

Як правило, у стислому описі методики називають її автора (якщо це іноземна методика, то ким вона була перекладена / адаптована російською /

української мовою), рік створення. Визначають конструкт, покладений в основу, шкали та в який спосіб передбачається проводити підрахування результату.

Якщо методика мало відома, її можна винести у додатки. В інших випадках цього не роблять.

Другий та третій підрозділи присвячують результатам / обробці результатів дослідження.

Сирі бали виносять у додатки.

Зверніть увагу, що особиста інформація максимально кодована, тобто не містить імен та домашніх адрес. Якщо для вивчення вагомі вік, освіта, стать, варто виділити колонку для цієї інформації.

Оформлення таблиць, рисунків та формул.

Таблиці.

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлятися у вигляді таблиць. Так він має наглядний характер, його легше аналізувати.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють, наводять жирним шрифтом. Назва кожної таблиці має містити інформацію, що відображає її зміст.

Усі таблиці слід нумерувати. Праворуч і вище від назви таблиці з прописної букви пишуть слово «Таблиця» та її порядковий номер арабськими цифрами. Знак № перед цифрою, а також крапка після номера і назви таблиці не ставляться. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці в цьому розділі (наприклад: Таблиця 1.3 – це третя таблиця першого розділу). Якщо в тексті роботи є тільки одна таблиця, то її позначають «Таблиця 1» або «Таблиця В.1», якщо таблицю наведено в додатку В.

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.2». У

посиланнях на таблиці треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

Зразок таблиці:

Таблиця 1.3

Встановлення розбіжностей у показниках довіри та міжособистісних стосунків між маскуліним та фемініним типом гендеру

Показники	Середні показники досліджуваних		Показники t-критерію Стьюдента
	маскулінного типу гендера	фемініного типу гендера	
Соціальна довіра	86,77	87,50	-0,41
Недовірливо-скептичний тип	5,95	6,00	-0,05
Покірно-сором'язливий тип	5,77	7,38	-3,02*
Залежно-слухняний тип	5,13	6,79	-2,26*

* статистично значущі розбіжності на рівні $p \leq 0,01$

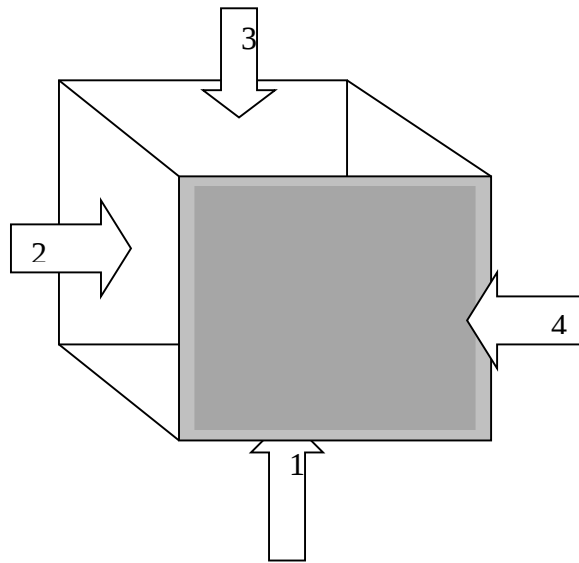
Таблицю розміщують таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю стовпчиків можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо рядки або стовпчики таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її шапку, в другому випадку – боковик.

Якщо таблиця переходить з однієї сторінки на іншу, то на другій обов'язково зробити позначку «Продовження таблиці 1.3».

Рисунки

Кожен рисунок має відповідати тексту, а текст – рисунку. Назви рисунків розташовуються після них. За необхідності, рисунки доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис).

Приклад:

де: 1. – когнітивна здібність; 2. – естетична реакція; 3. – звична модель поведінки (риса темпераменту); 4. – стратегія подолання або захисний механізм.

Рис. 1.2. Почуття гумору як багатовимірний психологічний феномен.

Цей рисунок зроблено як автофігуру Word, його доречно наводити в теоретичній частині роботи або під час обговорення отриманих результатів.

Формули

Великі, а також довгі та громіздкі формули, які містять знаки суми, добутку, диференціювання чи інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під однією. Невеликі прості формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу та числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова “де” без двокрапки.

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання в подальшому тексті.

Висновки пишуть за змістом усієї роботи. У загальних висновках починають із дуже стислого опису актуальності обраної для дослідження проблеми. Потім, знову ж таки, коротко розкривають, що було з'ясовано в ході теоретичного аналізу певної проблеми. Нарешті, переходять до того, як вивчали цю проблему емпірично.

Висновки до кваліфікаційних наукових робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти мають *робитися відповідно до поставлених у вступі завдань (скільки завдань – стільки і структурних елементів висновків (по факту – абзаців))*. *Обов'язковим елементом висновків є зазначення сфер переліків практичного застосування отриманих у дослідженні результатів.*

Завершують висновки обов'язковим абзацом про визначення перспектив подальшої розробки обраної проблематики. Це, до речі, також часте питання на захисті.

Пам'ятайте, що спільний обсяг загальних висновків – 2 – 3 сторінки.

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують із каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв, тощо. Завдяки цьому можна уникнути повторних перевірок, вставок пропущених відомостей.

До списку використаних джерел слід включати тільки ті джерела, на які є посилання у тексті.

Приклад оформлення основних типів літературних джерел наведено нижче.

КНИГИ

Однотомні видання

Один автор

Федорова Л.Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті — 1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.

Два і більше авторів

Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.

Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та регіональні диспропорції: у 2-х т.: кол. моногр. Київ, 2012. 436 с.

Без автора

Збірник

Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.

Матеріали конференцій, з'їздів, тези доповідей

Физика импульсных разрядов в конденсированных средах. Материалы XVI Международной научной конференции (19—22 авг. 2013, г. Николаев). Николаев, 2013. 253 с.

Багатотомні видання

Видання загалом

Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ: Наук. думка, 2013. Т. 10. 784 с.

Окремий том

Dark energy and dark matter in the Universe. In three vol. Vol. 3. Dark matter: Observational manifestation and experimental searches. Kyiv: Akadempriodyka, 2015. 356 p.

Серіальні та продовжувані видання

Газета

Світ: всеукр. тижн. / засн.: Мін-во освіти і науки України, Нац. акад. наук України. 1997, квітень — . Київ. Щотиж. 1997, № 1—5.

Журнал

Вісник Національної академії наук України: загальнонаук. журн. / засн.: Нац. акад. наук України. 1928, жовтень — . Київ. Щоміс. 2016, № 1—12.

Бюлетень

Бюлетень Міністерства юстиції України : наук. журн. / засн.: Мін-во юст. України. 1999— . Київ. Щоміс. 2016, № 6, 24 с. 4

Продовжуваний збірник

Наука України у світовому інформаційному просторі: серія / засн.: Нац. акад. наук України. 2008— . Київ: Академперіодика.

ІНШІ ВИДАННЯ

Законодавчий матеріал

Про видавничу справу: Закон України від 05.06.1997 № 318/97-ВР. Київ: Парламентське видавництво, 2015. 24 с.

Правила

Правила пожежної безпеки в Україні. Затв. Мін-вом внутріш. справ України 30.12.2014. Чинний від 10.04.2015. Київ: Техніка, 2003. 157 с.

Збірник стандартів

Правила учета электрической энергии: сб. основных норматив.-техн. док., действующих в обл. учета электроэнергии. Москва, 2002. 366 с.

Окремий стандарт

ДСТУ 3017-2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення. Київ, 2016. 42 с.

Авторське свідоцтво

А. с. 1810306 СССР, МКИ5 С 02 F 1/469. Способ деминерализации водных расворов / В.Д. Гребенюк, Н.П. Стрижак, В.В. Гончарук, А.О. Самсони-Тодоров, А.В. Гречко. № 4934753; заявл. 08.05.91; опубл. 23.04.93, Бюл. № 15.

Патент

Пат. КМ 98077 Україна. Спосіб одержання йодиду цезію або йодиду натрію для вирощування монокристалів. Опубл. 10.04.2015.

Заявка

Заявка u 2014 06343 Україна, МПК (2014.04) B01J 13/00. Спосіб отримання колоїдного розчину наночасток срібла / О.А. Півоваров, М.І. Воробйова (Україна); заявник та патентовласник ДВНЗ "Укр. держ. хім.-технол. ун-т". № u 2014 06343; заявл. 10.06.14.

Каталог

Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань 2008 року Київ: Академперіодика, 2009. 444 с.

Препринт

Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС; 06-1).

Автореферат дисертації

Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918—1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.

ЧАСТИНА ВИДАННЯ

Стаття із журналу, збірника, розділ книги

Незалежно від кількості авторів у позатекстовому переліку бібліографічних посилань (списку літератури)

Яцків Я. С., Радченко А. І. Про ефективність видання наукових журналів в Україні. Вісн. НАН України. 2012. № 6. С. 62—67.

Назарчук З. Т. Дифракция Е-поляризованных электромагнитных волн на цилиндрическом экране с сечением в виде ломаной кривой. Волны и дифракция. Тбилиси, 1985. Кн. 1. С. 507—511.

Скальський В. Р. Становлення методу акустичної емісії в установах Західного наукового центру. Теорія і практика раціон. проектування, виготовлення і експлуатації машинобуд. конструкцій: Праці 2 міжнар. наук.-техн. конф. (Львів, 11—13 лист. 2010). Львів, 2010. С. 9—10.

Рецензія

Касьянов Г. Глобальна еволюція людства: культурно-цивілізаційний вимір. Вісн. Кн. палати. 2001. № 12. С. 14—15. Рец. на кн.: Шейко В. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX — початок XX ст.): монографія: у 2 т. Харків, 2001. Т. 1. 520 с. ; т. 2. 400 с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ ВІДДАЛЕНОГО ДОСТУПУ

Опис ресурсу загалом

Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007. URL: <http://www.nas.gov.ua/publications> (дата звернення: 19.03.2014).

Опис частини електронного ресурсу у позатекстовому переліку бібліографічних посилань (списку літератури)

Garfield E. More on the ethics of scientific publication: abuses of authorship attribution and citation amnesia undermine the reward system of science. Essays of an information scientist. URL: <http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v5p621y1981-82.pdf> (Last accessed: 16.04.2013).

Оформлення додатків

Додатки оформляють як продовження роботи, розміщуючи їх у тому порядку, що і посилання на нього в тексті наукової роботи.

Заголовок додатка розташовують симетрично тексту зверху сторінки і набирають з першої великої літери. Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен містити заголовок, розташований зверху сторінки симетрично. На сторінці прописують саме слово додаток. Для нумерації додатків використовують літери української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад: додаток А, додаток Б і т. д. Потім розташовують назву додатку.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2. – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А.1) – перша формула додатка А.

До **додатків** включають таблиці сирих балів; ілюстрації та формули допоміжного характеру, приклади дитячих малюнків, творів, вихідні статистичні дані тощо. У тексті наукових робіт потрібно робити посилання на додатки, коли є необхідність додатково обґрунтувати або проілюструвати те чи інше положення.

3. захист кваліфікаційної наукової роботи другого (магістерського) рівня вищої освіти

За тиждень до запланованого дня захисту магістерської роботи здобувачу треба надати технічному секретарю комісії паперовий (допускається лише тверде переплетення) та електронний варіант наукової кваліфікаційної роботи, а також роздатковий матеріал або ж демонстраційну презентацію у форматі Power Point.

Необхідно пам'ятати, що після титульної сторінки і перед змістом кваліфікаційної роботи підшивають: 1) подання; 2) завдання кваліфікаційної наукової роботи; 3) рецензію (допускається рецензія лише зовнішнього рецензента).

Ілюстративний матеріал, подається у роздатковому матеріалі для членів комісії на захисті роботи. Роздатковий матеріал переплітають, на його титульній сторінці зазначається тема роботи та автор. Кількість екземплярів роздаткового матеріалу не менше трьох.

На захисті здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти доповідає українською мовою (якщо здобувач не може доповісти українською мовою з певних поважних причин, то можна попросити у комісії дозволу доповісти російською мовою).

За структурою доповідь (тривалість якої 10-12 хвилин) можна умовно поділити на три частини.

Перша частина доповіді містить основні моменти вступу до роботи, актуальність дослідження, формулювання мети та завдань. Також необхідно вказати методи, завдяки яким отримано фактичний матеріал роботи.

Друга – найбільша за обсягом, – частина, яка у послідовності, встановленій логікою проведеного дослідження, характеризує кожен розділ

наукової роботи. Особливу увагу приділяють результатам емпіричного дослідження, кінцевим результатам.

Завершується доповідь *заключною частиною*, яка містить основні рекомендації щодо практичного застосування результатів дослідження.

Критерії оцінки кваліфікаційної роботи.

У процесі визначення оцінки враховується низка важливих показників якості роботи:

- актуальність обраної теми;
- чіткість формулювання мети і завдань роботи;
- структура та логіка побудови плану роботи;
- якість і глибина теоретично-методичного та емпіричного аналізу проблем;
- наявність критичного огляду літературних джерел;
- системність та глибина аналізу діяльності об'єкта досліджень;
- дотримання вимог щодо оформлення кваліфікаційної наукової роботи;
- наявність та інформаційна змістовність ілюстративних матеріалів для захисту роботи;
- змістовність повідомлення здобувача про основні результати досліджень;
- правильність і чіткість відповідей на запитання членів комісії;
- зауваження та пропозиції керівника.

Робота не допускається до захисту у випадках, якщо:

- була подана на перевірку керівнику або на будь-який подальший етап проходження з порушенням, встановлених регламентом, термінів;
- написана на тему, яка не була своєчасно затверджена керівником;
- виконана не самостійно;
- структура не відповідає вимогам;
- зміст роботи не розкриває її теми;
- не переплетена та недбало оформлена.

Кваліфікаційна наукова робота другого (магістерського) рівня вищої освіти після захисту в установленому порядку передається на зберігання до архіву університету.

Список рекомендованої літератури

1. Аршава И. Ф., Филипчева А. А. Учебно-методическое пособие по подготовке и оформлению курсовых и дипломных работ. – Д., 2004. – 50 с.
2. Волынкин, В. И. Методология и методика психолого-педагогического исследования / В.И. Волынкин. – СПб: Изд-во СПбУ, 2007. – 152 с.
3. Дипломные работы по психологии в педагогическом вузе: метод. пособие / сост.: В.А.Чернобровкина, В.Н.Чернобровкин – Славянск: СГПИ, 1997. – 19 с.
4. Довідник офіційного опонента / Спосіб доступу: URL: <http://www.vak.org.ua/documents.php>
5. Максименко С.Д., Носенко, Е.Л. Експериментальна психологія / С.Д.Максименко, Э.Л.Носенко. — К., 2008. —296 с.
6. Методичні рекомендації до написання та оформлення дипломних робіт за спеціальністю «Психологія» / уклад. : В. А. Гладуш, Т. В. Кубриченко, Г. Ю. Чередник. – Д. : РВВ ДНУ, 2009. – 34с.
7. Музика О. Л. Курсові роботи з психології: Навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів. – 3-е вид. перероб. і доп. – К. : Вид-во Освіта України, 2009. – 104 с.
8. Образцов, П.И. Методы и методология психолого-педагогического исследования / П. И. Образцов – СПб.: Питер, 2004. – 272 с.
9. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України. – 2007. – № 6. – С. 9 – 17.
10. Рекомендації до написання та оформлення курсових та дипломних робіт із психології / уклад. Л. М. Самошкіна, І. С. Самошкіна. – Д. : РВВ ДНУ, 2004. – 28 с.
11. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня: методичні поради / авт.-упор.: Л.А.Пономаренко. – К. : Толока, 2005. – 80 с.

12. Методичні рекомендації до написання та оформлення дипломних робіт за спеціальністю «психологія» / Уклад.: Н. В. Грисенко, О. О. Байєр, Е. Л. Носенко, Д. С. Волков, І. Ф. Аршава, І. Г. Батраченко, Є. Т. Коробов. – Днепропетровськ, ДНУ. 2012.

Додатки
Додаток А

Приклад оформлення титульної сторінки наукової кваліфікаційної роботи.

Кафедра зазначається та, де працює науковий керівник, а не та, де навчається студент.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра теорії та методики практичної психології

Кваліфікаційна робота магістра
«ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСМИСЛЕНOSTІ ЖИТТЯ
ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СУЧАСНИХ
СТАРШОКЛАСНИКІВ»

Виконав: здобувач
освітнього ступеня магістра
денної форми навчання
спеціальності 053 Психологія
Петренко Іван Іванович
Науковий керівник:
кандидат психологічних наук, доцент
Іванов Петро Петрович

Додаток Б
Приклад оформлення змісту роботи
ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ.....	7
1.1. Сутність поняття «професійне мислення».....	7
1.2. Особливості професійного мислення представників професій «людина - людина».....	18
1.3. Специфіка професійного мислення психологів.....	26
Висновки до першого розділу.....	31
РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ- ПСИХОЛОГІВ.....	32
2.1. Вибір методів дослідження процесу мислення.....	32
2.2. Визначення особливостей мислення студентів-психологів.....	38
Висновки до другого розділу.....	52
РОЗДІЛ 3 ФОРМУВАННЯ МИСЛЕННЄВИХ ЯКОСТЕЙ, СПЕЦИФІЧНИХ ДЛЯ ПСИХОЛОГІВ - ПРОФЕСІОНАЛІВ.....	53
3.1. Методи формування мисленнєвих якостей.....	53
3.1.1. Ділові ігри.....	53
3.1.2. Розв'язання ситуативних задач.....	60
3.2. Програма формування мисленнєвих якостей, що властиві психологу-професіоналу.....	67
Висновки до третього розділу.....	83
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	87
ДОДАТКИ.....	92

Додаток В

Приклад оформлення завдання на магістерську роботу

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. К.Д. УШИНСЬКОГО**

Факультет соціально-гуманітарний факультет
Кафедра теорії та методики практичної психології
Спеціальність 053 Психологія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедрою _____
« ____ » _____ 20 ____ р.

**З А В Д А Н Н Я
на магістерську роботу здобувачеві**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) _____

_____ затверджена наказом по університету від « ____ » _____ 20 ____ р. № ____

2. Термін здачі студентом закінченого проекту (роботи) _____

3. Вихідні дані до проекту (роботи) _____

_____ 4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що їх належить розробити) _____

_____ 5. Перелік графічного матеріалу _____

6. Консультанти по проекту (роботі), із зазначенням розділів проекту, що стосуються їх

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

Керівник _____
(підпис)

Завдання прийняв до виконання _____
(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

	Назва станів магістерської роботи	Термін виконання етапів проекту (роботи)	Примітка

Здобувач _____
(підпис)

Керівник проекту (роботи) _____
(підпис)

АНОТАЦІЯ

Мазуренко В.М. Зв'язок когнітивних стилів з вибором стратегій оволодіння важкими життєвими ситуаціями. – Рукопис.

У роботі вивчається зв'язок когнітивних стилів з вибором стратегій владнальної поведінки, обумовлений стильовим характером реакцій людини у ситуаціях, які висувають підвищені вимоги до особистості. Стиль виступає у таких обставинах як механізм, що здійснює регуляцію у всіх сферах життєдіяльності, у тому числі, у важких життєвих ситуаціях. Показано, що стильові характеристики поведінки у важких життєвих ситуаціях на рівні емоційної та когнітивної модальностей пов'язані з окремими стильовими параметрами пізнавальної діяльності та виявляють зв'язки з певними рисами особистості.

Виявлено, що емоційні стратегії владнальної поведінки пов'язані з механізмами психологічного захисту - заміщенням, компенсацією та інтелектуалізацією, із стилями пізнавальної діяльності - полезалежністю, гнучкістю когнітивного контролю та імпульсивним когнітивним стилем, з властивістю темпераменту - рухливістю нервових процесів, з рисами особистості - емоційною нестійкістю та екстраверсією. Когнітивні владнальні стратегії корелюють із стилями пізнавальної діяльності – полenezалежністю та рефлексивним когнітивним стилем, з рисами особистості - чутливістю, поступливістю, здатністю до вольового контролю, та відособленістю.

Ключові слова: владнальні стратегії, когнітивні стилі, механізми психологічного захисту, риси особистості.